
Моята първа
рибка Бета
Всичко, което трябва да знаем
за правилното отглеждане на
Betta splendens

Запознайте се с бетата

Betta splendens е една от най-разпознаваемите сладководни риби

Характерна е с:

- ярките си цветове
- разнообразните форми на перките
- интересно индивидуално поведение
- сравнително лесното отглеждане при правилни условия

Бетата е подходяща и за начинаещи, но:
„издържа в малко вода“ не означава „няма нужда от оборудван аквариум“

При добра грижа обичайно може да живее около **3–5 години**

Откъде идва бетата?

Betta splendens произхожда от Югоизточна Азия.

Естествените ѝ местообитания включват:

- плитки води
- оризища
- канали
- бавно течащи или спокойни водоеми
- гъста водна растителност

Водата може да е сравнително плитка, но това не означава, че в природата рибата живее в малък буркан.

Естествената среда предлага:

- много по-голяма площ
- растения
- укрития
- естествени биологични процеси

Природата е най-добрият дом!

Лабиринтовият орган

Бетата е лабиринтова риба

Освен чрез хрилете, тя може да поема атмосферен въздух от повърхността чрез специален **лабиринтов орган**

Затова често ще я виждаме да се изкачва до повърхността и да поема въздух.

Това е **нормално поведение**

Но:
лабиринтовият орган не означава, че бетата може да живее в мръсна или бедна на кислород вода

Добрата вода остава основно условие за здравето ѝ

Какъв аквариум да изберем?

Бетата е малка риба, но по-големият обем има сериозни предимства

- по-стабилна температура
- по-стабилни параметри
- по-бавно натрупване на отпадъци
- повече място за плуване
- повече възможности за растения и укрития

Практичен избор за една бета е аквариум около 20 литра или повече.

По-малки съдове са възможни, но изискват **много по-внимателна поддръжка и контрол**

А кръгъл аквариум?

Самата кръла форма не е основният проблем.

По-важни са:

- реалният обем
- възможността да поставим нагревател
- възможността за филтрация
- площта за плуване
- стабилността на водата
- достъпът до повърхността

При много малките кръгли съдове проблемът е именно, че:

- водата се замърсява бързо
- температурата се изменя лесно
- трудно се поставя подходящо оборудване

Колкото по-малък е съдът, толкова по-малко прощава грешките.

Какво ни е необходимо?

За правилно оборудван аквариум за бета са нужни:

- подходящ аквариум
- капак или покривно стъкло
- нагревател
- термометър
- филтър със слаб поток
- препарат за подготовка на водата
- осветление
- подходящ грунд по желание
- растения
- безопасни укрития и декорации
- качествена храна
- тестове за водата
- принадлежности за поддръжка

Малката риба също има нужда от цялостна система.

Бетата е тропическа риба

Една от най-честите грешки е
отглеждането ѝ в студена вода

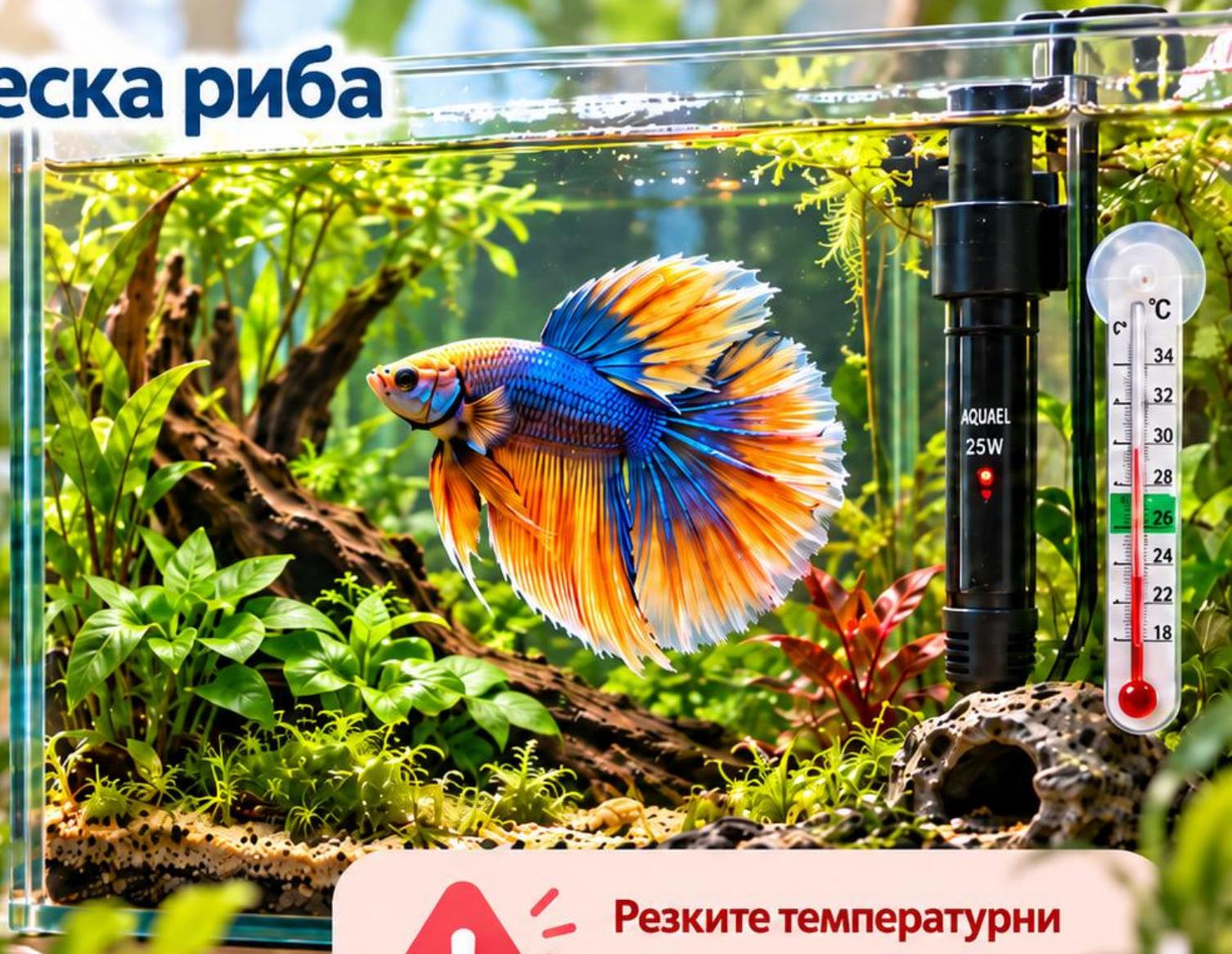
Подходящата температура
обикновено е около:

24-27°C

Добър ориентир е около 25-26°C
стига температурата да остава стабилна

За целта използваме:

- аквариумен нагревател
- отделен термометър

Резките температурни промени могат да причинят стрес

Защо не разчитаме само на температурата в стаята?

Стайната температура не е равна на температурата на водата

Особено:

- през зимата
- през нощта
- близо до прозорец
- при климатик
- при малък воден обем

В малък аквариум тези промени се случват още по-бързо

Нагревателят осигурява постоянство, а термометърът ни показва дали то реално е постигнато

Нужен ли е филтър?

Да, филтрацията е силно препоръчителна.

Механично

Задържа частици и отпадъци.

Биологично

Осигурява място за полезните бактерии, които участват в азотния цикъл.

Те преобразуват:

амоняк (NH_3) → **нитрити** (NO_2^-) → **нитрати** (NO_3^-)

Филтърът помага водата да остане много по-**стабилна и безопасна.**

Но бетата не обича *силно течение*

Естествено *Betta splendens* обитава сравнително спокойни води

Особено дългоперестите разновидности могат да се изморяват от прекалено силно течение

Подходящ е:

малък вътрешен филтър с регулиране

био филтърна гъба

друг филтър с мек и разпределен поток

Ако бетата постоянно се бори с течението или се крие от него **потокът вероятно е прекалено силен**

Азотният цикъл
важи и за бетата

Бетата отдела отпадъци
както всяка друга риба
Те могат да доведат до образуването на:

амоняк (NH_3) → **нитрити** (NO_2^-) → **нитрати** (NO_3^-)

Амонякът и нитритите са токсични

Затова е важно аквариумът да има:

- работещ биологичен филтър
- полезни бактерии
- редовни частични смени
- контролирано хранене

Малкият аквариум не отменя азотния цикъл - **прави грешките по-бързо видими**

Подготовка на водата

Чешмяната вода може да съдържа:

- хлор
- хлорамин

Затова използваме подходящ **дехлоратор / препарат за подготовка на водата**

Важно е и новата вода да бъде с температура, близка до тази в аквариума

Основни показатели, които можем да следим

NH_3	NO_2^-	NO_3^-	pH	
амоняк	нитрити	нитрати	pH	температура

Прозрачната вода не означава автоматично безопасна вода

Растения и декорация

Бетите обичат среда с:

- растения
- укрития
- спокойни зони
- свободен достъп до повърхността

Подходящи са живи растения като:

- Anubias
- Microsorum
- Cryptocoryne
- плаващи растения
- други лесни аквариумни растения

Можем да използваме и изкуствени растения, но те трябва да бъдат

меки и без остри ръбове

Дългите перки на бетата могат лесно да се разкъсат в остра декорация.

Бетата обича *да почива* ♡

Бетите често почиват:

- върху широки листа
- между растения
- близо до повърхността
- върху подходящи декоративни площадки

Това е нормално.

Можем да осигурим:

- растения с широки листа
- плаващи растения
- специална „betta hammock“ площадка
- спокойни укрития

Важно е обаче повърхността да остава достъпна.

Бетата трябва лесно да може да **поема въздух.**

Близо до повърхността

Върху широки листа

В укрития

Осветление и капак

За здрава и спокойна бета

Бетата има нужда от нормален ритъм:

ден → нощ

Практичен режим е приблизително.

8-10 часа светлина дневно,

особено ако има живи растения.

Осветлението не трябва да работи денонощно.

Капакът също е важен

Бетите могат да скачат.

Покритият аквариум задържа по-топъл и влажен въздух.

Това помага да се поддържа стабилна среда непосредствено над водната повърхност.

Добра комбинация:
подходящо осветление + капак = по-спокойна, здрава и щастлива бета

Как се храни бетата?

Малка риба, големи изисквания

Betta splendens е предимно
хищна / насекомоядна риба

Основата на храненето може да бъде:

- качествена специализирана храна за бета
- високопротеинови гранули
- замразени или живи храни като допълнение

Например:

- артемия
- дафния
- хирономус - умерено и като допълнение

Не е необходимо да сипваме
много храна наведнъж

Малката риба има малък стомах

Най-честата грешка - *прехранването*

Бетата често изглежда сякаш
е готова да яде винаги

Но прекаленото хранене води до:

- наднормено тегло
- храносмилателни проблеми
- неизядена храна
- повече отпадъци
- влошаване на водата

По-добре:

малки порции, които рибата изяжда бързо

Остатъците от храна не трябва
да **остават** да се разлагат на дъното

Може ли да гледаме *две бети заедно?*

Два възрастни мъжки

Не

Те са силно териториални
и могат да се бият сериозно

Мъжки и женска

Не

Не са постоянна двойка
и не трябва просто да бъдат
оставени заедно

Няколко женски

Това е значително по-сложна
система, която изисква:

- голям аквариум
- много укрития
- внимателен подбор
- **постоянно наблюдение**

За начинаещ човек **най-сигурният**
вариант е **една бета**

Може ли бетата да живее *с други риби?*

Понякога да, но не във всеки аквариум и не с всеки вид

Подходящият съжител трябва да бъде:

- миролюбив
- да не хапе перки
- да не прилича на конкурентна мъжка бета
- да има сходни изисквания към водата

Избягваме:

- агресивни риби
- известни хапачи на перки
- други мъжки бети
- твърде активни видове, които постоянно я стресират

При малък аквариум

по-добре една бета без други риби

Поддръжка на аквариума

Чиста вода, здрава бета

Редовно:

- наблюдаваме рибата
- проверяваме температурата
- премахваме неизядената храна
- правим частични смени на водата
- сифонираме натрупаните отпадъци
- почистваме стъклата
- проверяваме филтъра

Филтърната гъба **не се мие** със сапун или препарати

Биологичната медия **не трябва** да се стерилизира

Филтърът не заменя смяната на вода

Колко често сменяме водата?

Няма еднакъв режим за всеки аквариум

Честотата зависи от:

- обема
- наличието на филтър
- храненето
- растенията
- нивата на нитрати
- натоварването

При филтриран и стабилен аквариум се правят редовни **частични смени**

Колкото по-малък и слабо оборудван е съдът **толкова по-често трябва да контролираме и сменяме водата**

Как изглежда *здрава бета?*

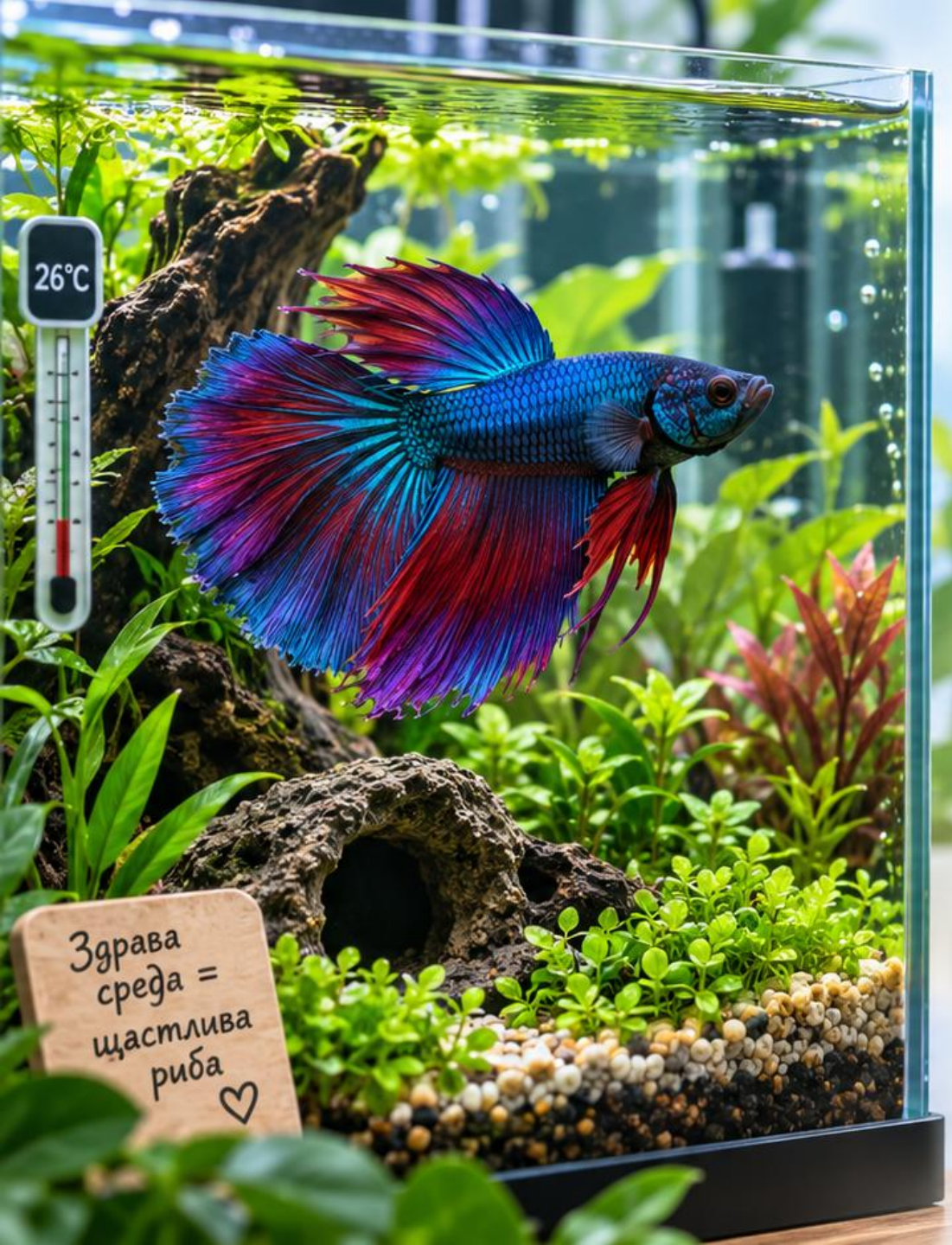
Здравата бета обикновено:

- е любопитна и реагира на присъствието ни
- има добър апетит
- плува нормално
- държи перките естествено
- има чисти очи
- няма видими рани
- диша нормално
- не стои постоянно апатична на дъното или повърхността

Но не **всяка бета е еднакво активна**

Промяната в нормалното поведение на конкретната риба **е важен сигнал**

Кога трябва да се притесним?

Следете за:

- отказ от храна
- подуване
- постоянно свити перки
- разпадане на перките
- необичайно бързо дишане
- загуба на цвят
- бели точки
- затруднено плуване
- рани
- продължителна отпадналост

Но преди да посегнем към лекарство

проверяваме качеството и температурата на водата

Много проблеми започват от неподходящата среда

Най-честите грешки

1 Прекалено малък съд

Водата става нестабилна много бързо

2 Няма нагревател

Бетата е тропическа риба

3 Няма филтрация

Отпадъците се натрупват

4 Силно течение

Рибата постоянно се бори с водата

5 Прехранване

Замърсява водата и вреди на рибата

6 Остри декорации

Могат да разкъсат дългите перки

Още *чести грешки*

1 Две мъжки бети заедно

Могат сериозно да се наранят

2 Неподготвена чешмяна вода

Хлорът и хлораминът са проблем

3 100% смяна на водата като рутинна поддръжка

Може да причини резки промени

4 Филтърът се мие до стерилност

Увреждаме полезната бактериална колония

5 Аквариумът е постоянно осветен

Рибата има нужда от ден и нощ

6 „Бетата диша въздух, значи качеството на водата няма значение“

Това е мит

Пълен списък *за старт*

Преди да внесем рибата

- ✓ аквариум с подходящ обем
- ✓ капак
- ✓ нагревател
- ✓ термометър
- ✓ филтър със слаб поток
- ✓ препарат за подготовка на водата
- ✓ работещ азотен цикъл / бактериална биология
- ✓ осветление
- ✓ растения
- ✓ безопасни декорации
- ✓ качествена храна
- ✓ тестове за водата
- ✓ сифон и принадлежности за поддръжка

Първо подготвяме дома.
После купуваме рибата.

Финално послание

Бетата често се представя като:
„рибка, която може да живее в малка купичка“.

Но това, че може да оцелее в ограничени условия, не означава, че това са правилните условия за отглеждане.

Betta splendens се нуждае от:
пространство + топла вода + филтрация + чистота + спокойствие + правилно хранене.

Колкото по-стабилна е средата, толкова по-лесна става и грижата за рибата.

Бетата е лесна риба за начинаещия, когато аквариумът е направен правилно.